

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba Puerto Rico, v Extranjer, 5

CADA TEMPS TE SA TONADA

CRONICA

No podia passar la Quaresma sense que l' *hermano* Sanz Escartín anés a cumplir ab la Parroquia.

Quan l' altre dia prenia 'l tren de Madrit, preguntava un que 'l va veure pujar al wagó:

—¿Ahónt va D. Eduardo?

Y un altre li va respondre:

—A Madrit a confessarse ab en Dato y en Silvela.

La confessió aqueixa ja ha tingut efecte, segons noticias telegráficas tramesas desde la vila del Os: postrat als peus de sos superiors gerarquichs, l' *hermano* ha anat abocant totas las culpas y pecats... del catalanisme, pecats y culpas que han de ser molt grossos, a jutjar per la penitencia que, segons se diu, han dictat els Pares confessors.

La tal penitencia consistirà en una dieta absoluta de legalitat baix el règimen permanent de la suspensió de las garantías constitucionals: res de reunions, ni de meetings catalanistas: res de permetre la constitució de noves associacions: molta vigilancia sobre las actuals: y un bon bastó alsat sempre, si cau no cau, sobre la premsa periódica.

Si s' ha de seguir—y es probable que se seguirá—'l criteri dels que desde Madrit apretan mes, no serán permesas ni las manifestacions mes ignocents que fins ara havían sigut toleradas, a veure si 'ls fills de aquesta terra 'ns desvesém fins de parlar en catalá, may sinó per fer honor a las suaus intencions del governador de la Provincia de Lleyda, que no vol de cap manera qu' en las escolas de primeras lletras se diga una paraula catalana, y tot pel nostre bé y major prosperitat de Catalunya, tota vegada que parlant en castellá y únicament en castellá 'ns entendrém millor ab las demás provincias d' Espanya y ab las Repúblicas americanas al fer comers ab ellas. D' aquí 'ns ha de venir la riquesa.

Y ¡quí sab!... Potser fins nosaltres ens veurém forsats a traduhir el nom de nostre semanari, qu' en lo successiu haurá de titularse: LA ESQUELLA DE LA AZOTEA.

En quant a qüestions econòmiques y tributarias, a protestar contra 'ls nous pressupostos, a reclamacions de concerts econòmichs en una ó altra forma, *vade retro*... Millor y menos perillós mil voltas será tirar-se de cap a un pou que embolicarse a tractar d' ellas. Es cosa que no pot consentirho cap govern en nom de la unitat intangible (del pressupost) de la patria.

***

Per lo tant ja sabém lo que 'ns toca, desde 'l moment que 'l nostre estimat *hermano* comensi a posar en planta las instruccions del govern relatives al compliment de la penitencia imposada a Catalunya. S' ha de callar. S' ha de patir.

Y que las ordres terminants que ha rebut s' aplicarán ab tot rigor prompte ho hem de veure. Ni 'l mateix *hermano* s' atrevirá en lo successiu a repetir alguns párrafos del discurs que 'l dia 4 de agost del any passat, pronunciá en el Saló de Cent de la Casa gran, al presentarse per primera volta a la corporació municipal presidida pel Doctor Robert; y no 'ls repetirá per no tenir que imposarse a si mateix una multa ó algun altre castich pitjor.

Perque en aquella fetxa—ó com si diguessem

vuit mesos enrera—ell també se sentia tocat del virus catalanista. Y 'ns parlava de las gloriosas, tradicions del Municipi barceloní «que nos dan un claro ejemplo de como la nobleza y la fuerza del trabajo se imponen a las jerarquías más ó menos artificiales y acaban por constituir de hecho la fuerza directiva de los pueblos.»

Y recordava que nostra hermosa ciutat «llenó con su nombre y con sus hechos, durante largos siglos, los ámbitos del Mediterráneo», sense tenir en compte lo que avuy s' hi ha de tenir moltíssim, es a dir, que quan aixó feya Barcelona estava separada de Castella.

Y afegia que «hoy mismo marcha a la cabeza del progreso de nuestra patria» lo qual ara no pot dirse sino ab molts miraments y restriccions per no despertar els rezels de las demás regions espanyolas y no fomentar funestos antagonismes.

Y si s' alega que tot aixó era música celestial per feros la gara-gara, prompte veurém com aquell famós discurs conté ideas mes sustanciosas y afirmacions mes categóricas. «Sabed—deya l' *hermano* Eduardo—que el representante del gobierno sólo desea fomentar vuestros intereses y facilitar los medios de vuestra acción.»

¿De quina manera?

«Penetrado—afegia—de las necesidades de este pueblo que ha entrado ya como algunos otros de nuestra España en la edad del dominio sobre sí, del SELF-CONTROL, é inspirándose en las más elevadas enseñanzas de la ciencia política, el gobierno de S. M. se propone someter a las Cortes reformas que acaben con los inconvenientes y la estrecha y no siempre necesaria tutela administrativa. Nada hay absoluto en el orden de los hechos y claro es que esta *autonomía administrativa* es relativa; refiérese exclusivamente a este género de relaciones que, por su naturaleza propia, no requieren la intervención del poder central, *del cual pueden prescindir con ventaja.*»

Ja veuen quantas afirmacions en un sol párrafo: que 'l poble barceloní ja s' troba com alguns altres (no tots) de nostra Espanya en l' edat del domini sobre si mateix, del *self-control*, lo qual avuy es herétich y pecaminós desde 'l punt que tendeix a destruir la unitat de condicions dels diversos pobles espanyols y a preconisar la diferenciació en el règimen dels mateixos, a tenor de sos majors ó menors graus de aptitud: que se li pot concedir, encare que relativament, l' *autonomía administrativa*: que la *tutela administrativa* es estreta, y no sempre necessaria, y qu' en certas relacions pot prescindirse AB VENTATJA, de la intervenció del poder central.

Ja se que 'l bon *hermano* al fer aquesta cantada parlava no com a guerrero, sino com a paísá, no com a representant del govern, sino com a particular, afegint emperó que com a representant del govern «me hallo tan íntimamente penetrado en los principios que lo inspiran, que afirmo sin vacilar que cuanto hoy digo aquí expresa el criterio y el sentir de este gobierno.»

Y per si aixó no bastés, deya per fi: «Antes que funcionario, soy hombre de convicciones, y si, lo que no sucederá seguramente, el gobierno no participara de estas que os expongo, acataría sus resoluciones; ¡¡¡PERO SERÍA OTRO EL LLAMADO A APLICARLAS!!!»

***

Fins aquí hem arribat, y de aquí no hem de passar perque estém segurs que bastará aquest recort per inclinar al digne *hermano* al compliment de la seva paraula.

PLAGAS NOVAS.—L' IMPOST DEL TIMBRE

—¿Deu mil sellos vol? ¿Per qué 'ls necessita?
—Com ara diu que se n' han de posar per tot arreu...

—Espérat, noya, que t' haig d' enganxar un sello á la col.

—Ja está afeytat. Ara, 'l sello.

—¿Ahont va?
—A passeig.
—Un sello.

Un altre—no ell—ha de ser en tot cas el cridat á aplicar las instruccions de carácter restrictiu, no ja sols contra 'l catalanisme, sino contra 'ls drets naturals de Catalunya, una part de la qual la més important, Barcelona, en lloch del self-control ofert, ha de rosegar la suspensió de las garantías constitucionals ab todas las sevas conseqüencias.

Lo Sr. Sanz Escartín sabrá molt bé que res té d' envejable 'l paper de Pons Pilat, aquell Pretor acomodaticí de la Judea, que va rentarse las mans, pero que no va poder netejarse la conciencia.

P. DEL O.

AVÍS ALS GORREROS

En vista de que 'l tabaco es tan dolent y va car, jo que soch, mal m' está 'l dirho, fumador recalitrant que per fumá 'm fumaria si pogués, tot un estanch,

—Esperis, que li haig de posá un sello.

y potser... fins l'estanquera,
(si fos un *tipo barbián*,
y 's deixés fumá ab boquilla;)
Jo, que tan sols en un any,
gasto per fum, si no m' erro,
trescents noranta set rals,
deixant apart las cerillas
que tampoch las tinch de franch.
Jo, que tinch, donchs, aquest vici
de fumar, que 'm costa tants
perjudicis, á... l'hermilla,

SEMANA SANTA

D' iglesia en iglesia.

y á la salut també igual;
declaro á la *faz del mundo*,
(per més que á n' aquesta faz
no la coneguín, ni ganas;)
que no perteneixo á cap
lliga de las qu' ara 's forman,
de fumadors protestants
contra de l' *Arrendataria*.
Lo que sí dech fer constar,
es que seguiré com sempre
comprant tabaco. Mes: ¡ay!
sápigan també 'ls *gorreros*,
tan coneguts, com estranys,
que si 'm demanan cigarros,
els enjegaré á ca'n Taps,
fins que jo sigui accionista,
ó quan menos advocat
d' aquesta *Tabacalera*
que se 'ns fuma á tots plegats!

LLUÍS G. SALVADOR.

UN QUE VA Á PARIS

—Si vol alguna cosa, demá marxo.

—¿A menjarse la mona á fora?

—No senyor: á París, á veure l'Exposició.

—Pero si diu que tot just está mitj embastada.

—Deixi dir. Las exposicions bonas may ho están d' acabadas del tot. ¿No se 'n recorda de la que vam fer aquí, que 'l día de tancar-la encare pintavan las portas?

—Deurá costarli un dineral la broma...

—¿Qué vol ferhi! Els gustos s' han de pagar. Además, jo m' ho he arreglat d' una manera, que casi no me 'n adonaré.

—¿Cóm s' ho ha engiponat?

—Hi fet guardiola. Desde fa tres anys, cada diumenje hi tirava una pesseta.

—Que ara venen á ser...

—Passo d' una trentena de duros.

—Pero si 'm sembla que ab aixó apenas ne té pel carril...

—Es lo principal: pagat el viatge, de lo demés se 'n fa de mes y de menos. ¿Que 's pensa que vull anar á la fonda del Rey?

—Bé, sí; á París també deu haverhi restaurants de sisos.

—Y hasta de quatres. L' esmolet que m' afile las navajas diu que pel que se sab entendre no hi ha població mes barata que aquella. Per supuesto, res de *lucos* ni *calaveradas*; res de teatros ni diversions. Passejar, mirarlo tot, y las mans á la butxaca sense tréurelas may.

—Ay! Poch deurá disfrutar fentho d' aquest modo.

—¿Poch? Sentís al esmolet. Diu que allí, no mes guaytant la fatxada d' un edifici 's passa 'l día sense adonársen. Explica que hi

(Insts. de LA ESQUELLA)

ha uns carrers, uns palaçios, uns monuments que deixan blau.

—Bé deurá veure 'l Sena.

—Si l' ensenyan de franch, sí. ¡Oh! No 's cregui que 'm deixi explotar pels francesos. Quan jo gastí una pesseta, ja pot contar que serà per algo que s' ho valdrá.

—¿Quinas cosas té intenció de visitar vosté?

—Las mes famosas. A casa las tinch apuntadas en una llista. El jardí de las Tullerías, la plassa de la Concordia, l' arch de l' Estrella... vaja, tot lo que sigui d' arrós.

—¿Y la torre Eiffel?

—¿Alló tan alt, que sembla un gran parayguas fet malbé? Es ab lo primer que penso entretenirme.

—Deurá pujarhi y tot.

—No ho crech: aquestas cosas mes efecte fan de baix que de dalt.

—Y tinch entés que per pujarhi s' ha de pagar.

—Ah! Aixís menos. ¡Vaya un gust! Pagar per que la gent que se 'ns mira desde baix, digui:—Mira aquell ximple ahont ha anat á enfilarse!...

—Lo que no deurá deixar de seguir de part á part es la Exposició.

—¿Si per xó hi vaig tan de bon principi!... Aquest es el meu càlcul. Estant com diu que tot está á mitj fer, es de creure qu' encare no hi haurá portas en lloch, y en un edifici sense portas, consideri si ha de costar gayre l' entrarhi.

—Escolti, y de la llengua, ¿cóm está?

—¿Jo? Neta, gracias á Deu.

—Vull dir si sab el francés.

—¡Ah! Vaya! Quinze días seguits hi anat á casa d' un mestre que me n' ha donat lliçons. Miri, un duro m' ha costat.

—¿Y en quinze días l' ha après?

—Ell diu que sí, que vaji tranquil, que tothom m' entendrá. Veu que 'ls parisiens son tan vivots!... Ab mitja paraula que se 'ls digui, ja 'n tenen prou.

—No ho sé: com crech que 'l francés es un llenguatge tan enrevessat...

—Ca! Ríguissen. Casi totas las paraulas acaban en e.

—¿Cóm se 'n diu del pa?

—Pané.

—¿Y del ví?

—Viné.

—¿Y de l' escudella?

—Escudellé.

—Si qu' es fácil!...

—Ja li he dit, home. Per altra part, no me 'n vaig del tot desprevingut. Per si acás ab las lliçons que m' ha dat el mestre no 'n tingúes prou, me 'n porto un *volabucari*.

—¿Vola cóm?

—Bucari. Una cosa molt curiosa. Es un llibret, ab l' ajuda del qual una criatura de mamas que sapigués llegir podria passejarse per Fransa y parlar ab tothom sense cap dificultat. Si 'l portés, li ensenyaría. El mestre va deixármel. Hi falta algun full, pero diu que no hi fa res.

—¿Y cóm está combinat aixó?

—Veu, á l' una part diu las cosas en castellá y á l' altra en francés. *Déme V. papel. Necesito sobras. ¿Vende V. tinta? ¿Cuánto cuesta el lacre?...* Y al costat, tras tras tras... s' ho troba vosté asentat en llengua francesa, mes clar que l' aygua.

—¿Está bé! De modo que si vosté, per exemple, entra en un café, no ha de fer mes que obrir el llibre y...

—No: al café si que no hi podré anar: cabal-

ment es un dels fulls que faltan al *volabucari*.
—¡Vaya vaya! Ja li dich jo que passarà uns quants días ben divertits. ¿Que conta estars'hi molt?

—Aixó dependrá dels tractes que 'ls parisiens me fassin. Si veig que al hostal ó allí ahont posi no acanan llarch, pòtser m' hi quedi sis ó set días; pero si reparo que van per connarme, un cop vista l' Exposició y 'ls principals carrers, agafo 'ls trastets y cap aquí altra vegada. Y á propósit ¿qué vol que li porti?

—¿Puch demanar sense reparo?

—Hombre...

—Vaig á dirli en francés, á veure si m' entendrá. Portim una *francesa ben aixerida*. ¿Sab qué vull dir?

—¡Prou! Una francesa ben aixerida. ¿Es aixó?

—¡Justa!

A. MARCH.

DIVENDRES SANT

La Rambla plena de gent;
en una actitud devota
passejava una xicota
ab molt acompanyament.

Jo, que 'm migro per las donas
que 's posan per ser galanas
mantellinas sevillanas
resultant totas bufonas,
sense encomanarme á Deu
ni cavilar lo que feya
següia ab molta taleya,
tras, tras... al darrera seu.

Casi feya un quart *escás*
(ó quinze minuts *escassos*)
qu' anavam contant els passos
ella al devant, jo *detrás*,
quan una remolinada
de jovent desenfrenat
sense por ni urbanitat
rodejan á *má estimada*.

Jo no sabia 'l que 'm feya,
puig, gelós, sentia be
que un li deya... no se qué
y l' altre... no se que deya.

La qüestió es que, á mosegadas,
y á empentas, apoch apoch
varem surtir d' aquell lloch
cambiant dugas miradas.

Dos miradas qu' en vritat
eran miradas de amor
que van entrar dins mon cor...
¡pero á gran velocitat!

Ja tenia preparada
la frase pel cop suprem,
quan veig que 's fica é Bethem
per la porta... de l' entrada.

Jo que d' esperit soch pobre.
en tractant de religió,
y á *missa* sempre tinch po
que 'm caigui algún sant á sobre,
vareig pensá: aixó no *pintra*,
y al portal me vaig quedar
sense sapiguer si entrar
ó bé si ficarme dintre.

Vaig entrarhi y... ¡quins perfums!
Alló estava deliciós

¡me vareig quedar confós
al trobarme entre tants llums!

¡Quin devassall d' hermosura
de noyas totas mudadas
que ab las caras empolvadas,
apretada la *cintura*,
ab molta coqueteria
y fent veure que resavan
á cada moment mirayan
als *tenorios* que següian!

—A veure quinas utilitats ens clavarán á nosaltres.

—Noyas, la utilitat,
—¡Ayay! ¿Que no la paguém cada mes al Govern Civil?

—Si després de sis anys de no cobrar ens posan un nou pago... 'ns reventan.

Jo allí dintre atrafegat
del meu amor no 'm distreya
—¿Y aquella xicota ('m deya)
ahont dimoni s' ha ficat?—

Tot el temple vaig seguir
y en lloch le vareig trobar,
y aixó que le vaig buscar
fins que 'm vareig decidir
á marxar; y d' ira encés,
ja dava per acabada
l' empresa no comensada,
quan vareig quedar sorprés
al veure ab la claretat
qu' aquella dels afanys meus
estava besant.. els peus
d' un Jesús crucificat.

Gelós, ja no aguanto mes,
als peus del Cristo caich jo
¡y me 'n vaig endú 'l petó
qu' ella hi va deixar imprés!

SALVADOR BONAVIA.

«¡SÁLVASE QUIEN PUEDA!»

El tranvía de Sans no vol ser menos que 'l de Gracia.

Y té moltíssima rahó.

Si l' Inglés té carta blanca pera fer tot lo que vol, ¿per qué 'l Belga—el tranvía de Sans ho es—no n' ha de tenir també?

Ara fa poch va acudírseli la bellíssima idea d' establir la tracció eléctrica en la seva línea.

—¿Cóm pensas arreglarho aixó?—van preguntarli 'ls vehins, justament alarmats:—¿Ja t' has fet cárrech de lo estrets que son alguns dels carrers per ahont passas?

—Deixeuvos de romansos—va replicar el Belga:—¿Qui us ho ha dit que 'ls carrers son estrets? ¿No hi cab el tranvía? Donchs ja n' hi ha prou.—

Agafa seguidament els papers, els porta á casa la Ciutat y pregunta al Municipi:

—Vull fer aixó y aixó y aixó. ¿Tiro endavant? Oposició dels vehins interessats, vacilació del Ajuntament y forsa de máquina de la societat del tranvía.

—¿Qué determiném?—se deyan els concejals, fluctuant entre 'ls vehins, que davan rahons, y 'l Belga, que dava... també las sevas.

—Lo qu' es nosaltres—cridavan els perjudicats—estém fermament resoltos á no tolerar semblant atropello.

—¡Qué atropello ni atropello!—saltava el del tranvía:—¡Aquesta si qu' es bona! ¿Es dir que tractém de dotar al carrer del Carme, y 'l del Hospital y la Riera Alta del sistema de locomoció mes modern que 's coneix, y encare veniu á queixarvos? Veyám, parlem clar, ¿de qué teniu por?

—De morir aplastats.

—¡Y qué! Aplastats, envenenats ó cuberts de timbres móvils ¿que mes us té? No 's pot morir sino una vegada.

—Es que nosaltres no 'ns volém morir ni una vegada ni cap.

—Pues ¡moriréu!... ¡Qué tanta música!—

Posada la qüestió en aquest terreny, aviat els vehins varen tenir trassat el séu plan de campanya.

—No permetém que 'l Belga penji 'ls fils á las fatxadadas de las nostras casas, y 'l deixém impossibilitat.

—¿Sí?—va respondre 'l del tranvía:—Ja us pentinaré.—

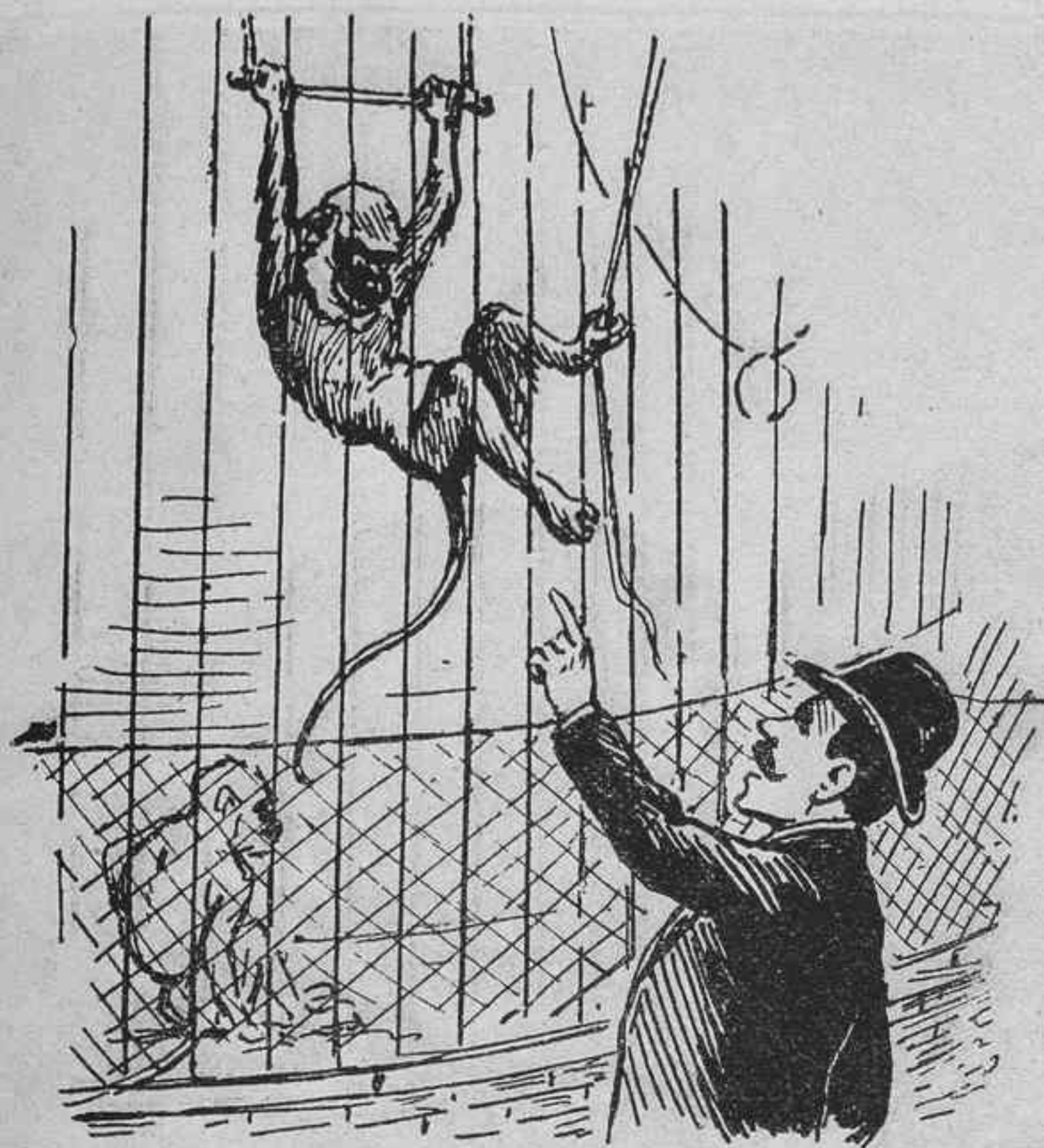
La manera de pentinarlos diu que será plantar pals á l' acera, ni més ni menos que s' ha fet al passeig de Gracia y á la Rambla.

¡Pals, en unas aceras qu' en molts punts no tenen més enllá d' un pam y mitj!

La idea es tan disbaratada... que probablement será aprobada pels nostres regidors.

—L' IMPOST D' UTILITATS

—Cuydado ab fer las forsas, mestre, que ara als gimnastas els hi han posat un dret.

¿Per qué no? ¿No s' han tolerat cosas parecudas al tranvía de Gracia? ¿No s' permet que 'l de Badalona fastidihi als vehins del Born? ¿No s' deixa que 'l del Clot sembri la carretera de víctimas?

Aquí no hi ha conveniencia pública que hi valgui.

¿El tranvía té diners? El tranvía té rahó.

L' aixeta de las concessions está oberta, y ja no hi ha qui l' estronqui. ¡Tot pel tranvía eléctrico!

El tranvía passará pel carrer del Carme, per la Riera Alta, pel Portal de Sant Antoni... ¡pel carrer de las Moscas, si tant convé!

Y per ferho tot en degudaforma, s' dictará una lley concebuda, mica més mica menos, en aquests termes:

«*Article primer:* Els tranvías passarán per allá hont voldrán y farán tantas morts com els dará la gana.

»*Art. según:* La gent que va á peu estará en el deber de callar, morirse y deixarse enterrar sense protesta.

»*Art. tercer:* Las autoridades se cuydarán de vetllar pel cumpliment d' aquesta lley. De vetllar als morts se 'n cuydarán las sevas familias.»

Si ha de ser, que sigui aviat.

Aixís al menos ens entendrém.

MATÍAS BONAFÉ.

PENSAMENTS D' UN FUMADOR

A MON APRECIAT AMICH LO DISTINGIT ESCRIPTOR
JEPH DE JESPUS

L' home es un *cigarro puro*,
lo temps un *gran fumador*
que may se 'l treu de la boca
fins que l' ha apurat del tot.

—¿Qué deuréu pagar vosaltres per utilitats?
—Nosotros no hi entramos en eso: somos inútiles.

Sol encéndrel á tot hora
ab lo foch de las passions,
y si á mitj fumar s' apaga,
ab lo flam de l' ambició.

El cas es que lo temps *pipa*
pipa y *xucla* ab tal furor
que lo fum que fentho escampa
nívol es que eclipsa 'l sol.

Mes lo sol desfá á la boira
com desfá las il-lusions
lo desengany que s' arrela
en lo fons del nostre cor.

Humana tabacalera
puros forja á tot estrop
per lo temps que *fuma* y *fuma*
y se 'ls té de fumar tots.

A. CORTINA RIVERA.

ELS PLANS DEL SENYOR MAGÍ

Si no coneixen al Sr. Magí Barrina no coneixen al home mes enginyós y de mes inventiva de Barcelona contanhi 'ls pobles agregats y tot.

Ja quan era petit y anava á la escola s' distingia per trassut. Ell va se 'l primer que va aplicar un ferro de paper de color á las petacas de cartipás.

No ha estudiat de res pro sab de tot, y del mateix modo 'ls desfará una olla de groch de melis y 'ls pin-tará unas portas imitació á fusta, que 'ls treurá de memoria, poch mes ó menos, qualsevol càlcul enrevesat.

Te una pila d' invents fets y en un altre país que no fos Espanya ja anirian plenas de retratos seus totas las capsas de cerillas.

Ha ideat un aparato pels bombers qu' es molt superior á l' escala Porta. Ve á esser una barra molt llarga; el cap d' avall se clava á terra y al cap de

EL DISSAPTE DE GLORIA Á LA CASA DE CARITAT

Esperant que toquin las deu.

munt s' hi posa una curriola; es passa una corda per la curriola, 's lliga un bombero per sota l' aixella y s' issa fins que domini a vista d' aucell l' incendi. Ni mes ni menos que las barras del caramellayres.

El llum que porta el seu nom, *Llum-Barrina*, es molt superior á tota mena de llum coneguda sino que no s' ha probat may. No pot ser mes senzill; s' agafa un porró, com mes gros millor, s' ompla de una materia que despedeixi gasos y 's tapa ben be el broch gros; calan foch al broch xich y ja tenen llum.

A las iniciativas del Senyor Magí's deuen unas quantas empresas industrials, que s' han menjat bona colla de mils duros de varios. Del Sr. Magí ni un, porque sempre, ab un desinterés que l' honra, ha dat la idea y ha renunciat generosament á pendre part en son desarrollo y explotació.

Pro avuy ha trobat un rengló per guanyarse una fortuna y s' hi ha posat de cap. Ha descubert un negoci infalible y com que molta gent de diners coneixen el seu geni industrial ha trobat diners de sobras per tirar avant son colossal projecte, ab la condició que ni 'ls mateixos socis capitalistas han de

sapiguer la mena d' industria que van á desarrollar fins qu' estigui tot á punt de marxa.

Pro com que 'l grandió edifici-fábrica ja es fet y falta sols enjegar la maquinaria, el Sr. Magí va reunir el passat diumenge á sos consocis pera descobre el vel misteriós ab que fins llavors habia encubert sos traballs.

La espectació era extraordinaria. El Sr. Magí va alsarse, va mirar triunfalment al seu auditori y parlá així:—Senyors, el gran dia s' acosta; bueno. El deixós de vostres sacrificis aviat donará el seu resultat, qu' es dallós en benefici de tots, y velshiaquí. Som al Abril ¿saben? y, ¿vostés comprenen? després del Abril vé 'l Maig. Bueno. Donchs, com anavam dihent, es qüestió, ¿m' entenen? de que tot el daixós qu' hem de fabricá, ho hem de dallós, no sé si 'm comprenen, precisament aquest mes, ¿están ab mí? porque es qüestió que s'

ha de vendre pel Maig ¿eh? sin embargo, que 's pot guardar per altra ocasió. Anant al cas, donchs, per exemple, ¿comprenen? es hora de llogar gent y, velshoaquí, mans á la feyna.

—Pro bé, interromp un impacient, de qué será la fábrica?

—Allá vaig, señores, allá vaig. Hem parlat ¿vostés m' entenen? del mes de Maig. Bueno. Donchs, pel Maig ¿saben? hi ha l' eclipse total de sol. Ara bé; la fábrica que deixós, será una fábrica de vidres fumats per mirar l' eclipse.

Estupefacció general. Moments de silenci. Per fi un circumstant s' atreueix á fer alguna observació:

—¿Y si 'l día del eclipse está completamente núvol?

El Sr. Magí se 'l mira sonrient y diu:—Tot está previst. Si está tapat ¿están ab lo que 'ls dich jo? es regalará á cada comprador d' un vidre un globo pera remontarse sobre els núvols.

Entusiasme. Els assistents abressan al Sr. Magí.

Y 's despedeixen dels quartos.

JEPH DE JESPU.

Teatros

LICEO

En l' últim concert de la serie hi prengueren una part principal els catalanis-

tas del públich. Resulta que l' *Orfeo* 's veje privat de cantar *Els Segadors* per havel's hi prohibit l' autoritat gubernativa en vista de lo qual els cantá una gran part del públich... per aquella rahó tan expedita que diu: «Aixó no vols, donchs aixó haurás.»

Realisada aquesta manifestació de protesta, sense cap destorpi ni contrarietat, ja sembla que n' hi havia prou ¿no es cert? Donchs, no senyors. Quan s' anava á executar y fins durant el curs de l' execució de la novena sinfonia de Beethoven, encare hi havia desesperats que cridavan:—¡Els Segadors!... ¡Els Segadors!

Atropellar á Beethoven en la mes genial y inmensa de las sevas creacions, la veritat, no fa guerrers.

Y aixó que *Beethoven* no era castellá.

ROMEA

La filla del mar

Un éxit dels grossos: molts aplausos, molts *bravos!*, molts cridades del autor á las taulas... Y á pesar de tot l' obra no 'ns convens, y si tothom que té algún criteri escénich volgués confessar la veritat, estém segurs que no 'ns trobaríam sols ni molt menos al sentar aquesta afirmació.

Es *La filla del mar* una nova presentació dels tipos, escenas y procediments empleats per l' autor mateix en algunas de sas anteriors produccions y no per cert de las menos aplaudidas. Al igual que 'ls que fabrican obras del género xich, no sembla sino que 'l Sr. Guimerá s' haja dit:—Aixó al públich li agrada: aixó m' aplaudeix... donchs aixó li dono.

Y li dona á mans plenas, á dojo, eixit del motllo, sense gota de aquella sinceritat de inspiració qu' engendra 'ls éxits legítims, y que fins á cert punt tenim dret á exigir á un autor de la seva talla.

Está basat l' assumpto de *La Filla del Mar* en la presentació de un tipo misteriós y romancesch, en-

Instantáneas de LA ESQUELLA)

—¡Ara es l' hora! ¡¡Aleluya!!...

gendre imaginatiu poch conformat ab la realitat de la vida, per l'istil de *Said del Mar y Cel* y de *Manelich de Terra-baixa*. No hi ha mes diferencia sino que aquí es una dona lo qu' en aquells dramas es un home. N' hi ha un' altra també, y aquesta es essencial: Saib y Manelich al enamorar-se ensenyan algún tant el procés y 'ls móvils de la seva passió; en cambi Agata y Pere Màrtir s' enamoran perque l' autor vol, com dos bojos, en l' espay buyt que queda entre 'l primer y 'l segón acte.

Y aixís, quan esclata aquell paroxisme de passió amorosa qu' es tal volta la nota única dels dramas de 'n Guimerá, per estar en *La Filla del Mar* tan mal fonamentada se 'n va á terra, sense que valguin á salvarla 'ls tresors de imatges totas poéticas que malgasta l' autor de l' obra.—No 'ns agrada 'l tercer acte—deyan molts espectadors que havian admirat y aplaudit ab entusiasme 'ls precedents. Y no 'ls podia agradar, no certament per las escenas qu' en ell s' ofereixen, sino perque 'ls amors de Agata y Pere Màrtir, ab tota la forsa poética que l' autor ha procurat donals'hi, careixen de calor de vida, careixen sobre tot de veritat psicológica.

¡Y quina manera de sacrificar la consistencia dels tipos, als efectes escénichs... á n' aquests efectes preparats y previstos que ja están manats retirar fá temps del teatro modern!

Aquella Mariona, tan calculista, que per no perdre l' herencia del seu oncle, oposat á que tinga re-

lacions ab en Pere Màrtir arbitra 'l medi de que aquest fingeixi amor á l' Agata, ab lo qual creu que 'l jove podrà assistir á casa seva, per viure Agata ab ella, sense que ningú s' adoni de que continúan estimantse ¿cóm se comprén que un esperit tan acomodaticí, puga adquirir de repent aquell grau de tensió, al veures burlada, cullida en las sévas propias xarxas?

Y en Pere Màrtir, fadrí enamorado de totas las donas, sols per passatemp y per vanitat ¿cóm s' ha pogut enamorar tan perdudament de l' Agata, á la qual havia vist sempre ab indiferencia, casi ab fástich?

La possibilitat existeix, no ho negarém, perque res mes boig que l' amor; pero 's necessita á lo menos pera convéncer, presentar el procés de aqueixa bojeria ó 'ls punts principals que determinin el cambi de un caràcter.

La mateixa Agata qu' en l' acte primer al baixar del llagut ab la fitora, casi put á peix y está á punt de agarbonarse ab las amigas que parlan d' ella ¿de hont ha tret aquell doll de poesia que després brota dels seus llabis? Com ella parlan els poetas quan florejan, no 'ls tipos escénichs, qual forsa y consistencia no resideix pas en la divió florida y triada, sino en las frases justas y en els actes conformatos ab la seva naturalesa.

No pot negarse qu' en *La Filla del Mar* hi ha alguns tipos secundaris ben apuntats; pero que xocan

ab las figuras principals, com sol succehir en casi totas las obras de la última época del autor. Entre uns y altres personatjes, mes que un contrast s' hi estableix una desarmonia. Lo mateix pot dirse de la manera de conduhir l' acció sempre á sotragadas y ab violencia, com si 's busqués mes la sensació filla de la sorpresa que l' encís de una perfecta y continua identificació.

¡Quánt guanyaria 'l mestre si procurava enfrenar una mica sas energías africanas, caldejants, plenas de vibracions per atendre millor els cuydados del *savoir faire*, que, digas lo que 's vulga, es una de las condicions que no pot desdenyar cap autor que aspiri al cultiu de la escena!

Y sobre tot ens permetrém aconsellarli que busqui assumptos nous. L' etern duo de amor, en to major, de jenera en monotonía, y altras maravillas pot oferirnos un autor dotat de tan admirables condicions de talent y imaginació.

L' obra, presentada ab magníficas decoracions degudas al Sr. Vilomara, que ha triunfat completament ab tot y tenir que bregar ab las reduhidas dimensions del escenari de Romea, obtingué una interpretació esmerada, distingintse las Sras. Sala, Clemente y Morera, aixís com els Srs. Soler y Virgili y de una manera especialissima 'l Sr. Borrás, que no sols sostingué bé sempre 'l seu paper, sino que además trobá moments que sols alcansan els actors escepcionals, aquells que saben posar tota l' ánima en el treball qu' executan.

NOVEDATS

La Mariani va despedirse dimars.

Fins al' últim moment, treballá com ella sab, es á dir ab un acert admirable. Aixó fa que 'ns dolgui la seva partida, ab tot y que la temporada no ha sigut curta, per mes que als seus admiradors ens ho ha semblat molt.

Pero tot te fi en aquest mon, y han hagut de tenirne també las deliciosas vetlladas que 'ns proporcioná la eminent artista.

L' EMPRESSARI DEL LICEO OBERTURA DE TEMPORADA

—Aquí 'm'tenen. ¡Animarse!
Artistas arxi-eminents,
óperas novas de trinca...
Si ara no quedan contents...

Cornet

Addio, dunque e à rivederci.

A GRACIA

A benefici del escriptor gracienc F. Llenas se donà una animada funció en la qual hi prengueren part cinch societats corals de aquella ex-vila, un coro humorístich y uns quants artistes amichs del autor, de qui s' estrenà una pessa titulada «*Un burro carregat d' or*» que sigué molt aplaudida, sent cridat à l' escena, desde ahont donà las gracias al públich ab un bonich discurs en vers. Al final fou cantada *La Marsellesa* per tota la massa coral.

PREPARATIUS

La temporada de Pasqua que s' inaugura demà en alguns teatros ens promet no pocas novedades.

La companyia del *Teatro Español* de Madrid comensa à donar una serie de funcions al *Principal*

Al *Liceo* nova companyia lírica. A *Novedats*, opereta italiana per la *troupe* Soarez y Acconi.

Y à *Eldorado* estreno de *La cara de Dios*, sarsuela de Arniches, ab música de Chapí, que à Madrid ha tingut un gran èxit.

Res, que ab tanta cosa, casi no sabrém per quin cantó girarnos.

N. N. N.

SERMONS DE QUARESMA

VII Y ÚLTIM

(Resurrexit, Hosanna, Al-leluya; que vol dir: *Ja era hora*)

DERRUMBOSSIS, APOTEOSIS Y *Àncora de Salvación*

*Ai, com us esblaiem devant l' albada!
Si que vé, si que vé,
vé resplandint d' amor à la terra.*

AIXI PARLÀ ZARATHUSTRA.

Oh, faritzeus del Art! Per vostra culpa s' ha coronat al Ideal d' espinas. Ja hem arribat al fi que desitjavau; els que 'l van proclamar ja 'l crucifican. Per xó faig com en Pons (?)... l' altre, y m' en rento las dugas mans ab Congo y glicerina. S' ha estimbat pels abismes del Calvari, al fer pujá *aquí dalt* al *Modernisme*, tot el foch del sermó de la montanya, tot l' esperit *llumós* de sa doctrina. Y quin quadro més maco representa, fent els armats, la gran comparsaria de *segadors* y d' *aris* y de *súpers* qu' han format dels juheus la comitiva! Y quin final més *pitarresch* resulta! Aquells sayons ab trajos de llustrina; la tempestat de llauna y pega-grega; las bengalas de quarto repartidas! Com ressalta aquell *Inri*, emblema estúpit de la vostra odiosa *aristarquia*! Com us creyéu, cumplida la sentència, amos del món y de la Idea invicta! Pero al fugí els malvats en desbandada, quan trontolli la terra, en sa agonia, hem de veure brillá en mitj las tenebras un tros de cel d' una blavó infinita... cem la visió del Verbo que s' imposa, resurrecció del Art indestructible!

Y à n' aixó dintre poch hem d' arribarhi, quan el Jovent d' avuy pensi una mica; quan se convenci al fi de qu' en un' obra igual hi pot haver *materia artística* si es un quadro simbólich plé de boyras com un cromet, anunci de pastillas; si es un drama de món ó bé de ideas com un *singlot* ó bé una pantomima; si un poema sinfónich plé d' enredos com un *schottis* per 'ná à *La Viejecita*;

TRAGEDIAS DE PASQUA

¡Mamá, mamá! Socorro! ¡'L mico se 'm menja la mona!

quan el *motllo* s' aprengui anant à estudi y 's fassi *pasta* de la propia Vida; quan avants d' importar cosas estranyas s' estudihi la terra que 's trepitja, no anant sempre endavant com fan els burros, si no senzillament vivint al sigle; quan s' aprengui à estimar las obras mestras ab sentiments ben nets d' exclusivismes; quan al creá 's proposin ompli al próxim de saludables sensacions anímicas...

Que 'ls que milló harmonisin y agermanin la Belleza ab el Bé, en formas ben lliures, serán els qu' anirán més à la vora de la Veritat Eterna que 's desitja; els que inspirin son art en la *bonesa* aquells y ningú més serán els dignes. Puig, pel camí esguerrat qu' aneu fins ara, haurém d' admetre al fi la teoria del gran Tolstoi que ab ironia exclama: —Prefereixo un bon home à un gran artista.— Reflexionéu ja, donchs, y mans à l' obra, que podéu comensar per la part íntima: Deixéu estar tranquil à en Zarathustra y dediqueuvos més à la familia.

Amén.

FRA NOI.

ESQUELLOTS

Fa ja algunas senmanas que 'n Dato sent els dolors precursors del part sense que acabi de des-

LA NOTA DEL DÍA

tanagas, ja cridan: «¡Fuera los hombres! ¡No los necesitamos!»

Prenguin nota de aquest fet singular las ilustradas redactoras de *La Fronde* de París, y cridin á plena veu: — Ha triunfat la nostra causa: quan els homes vulgan, poden passar á recullir las faldillas que deixém vacants!

S' ha anunciat á Santa María del Mar la provisió de la plassa de organista, vacant per defunció de D. Primitiu Pardas.

Y ara 's poden enterar si volen de las condicions qu' exigeixen dels opositors que 's presentin á sollicitarla.

En primer lloch, han de ser espanyols.

En segon terme, han de ser majors de 45 anys.

Perque un organista que no haja nascut á Espanya, y no tinga 45 anys ben complerts, no cal que hi donguin voltas, lo qu' es l' orga no pot tocarla bé.

Y una vegada 'ls organistas espanyols majors de 45 anys s' avinguin á fer els exercicis, llavoras la Jun-

lliurar. De las sevas entranyas ha de sortir l' arcalde de Barcelona, y allá á Madrid s' está esperant l' hereu Pantorrilles, convertit en una especie de llevadora y desesperantse á forsa d' esperar.

Perque mirin que la cosa té interés sobre tot per ell. ¡No poder saber encare si la criatura que ha deneixer será morena ó rossa!..

Ell prou hi posa 'l Coll... pero podria sortirli un *Sandiumenje* com una catedral, y en aquest cas tot se li esfondraria... principalment l' *insula Barataria* dels seus amors.

A Madrid, bullanga de verduleras. Crit de guerra de las amotinadas: «¡Fuera los hombres!... ¡No los necesitamos!»

Figúrinse ab aixó si han filtrat endintre las ideas feministas, que fins las venedoras de raves y pas-

(Avuy):—¡Quin bé més maco!
(D' aquí un mes):—¡A la cassola!

(Insts. de LA ESQUELLA)

ta de l' Obra y l' Administració del Plat de pobres vergonyants, se reservan el dret d' elegir, no al que ho haja fet millor, sino á qualsevol dels opositors quals exercicis hajan sigut aprobats.

Y un cop elegit, únicament exercirà 'l càrrech mitjansant el beneplácit de la Junta de l' Obra y l' Administració del Plat de pobres vergonyants.

¿Qué tal? ¿Qué m' en diuhen de totas aquestas precaucions? Tant se valdria qu' exigissen que 'ls opositors, han de ser espanyols, tenir mes de 45 anys, anomenarse Fulano de tal (el nom del preferit) y tenir una berruga á la punta del nas ó una piga á la galta esquerra (cas que 'l preferit posseheixi aquestas senyas particulars.)

Perque tal com ho anuncian, mes que un' *orga d' iglesia* sembla que treguin á oposició un' *orga de rahóns*.

Llegeixo en un anunci que actualment se publica en alguns diaris locals:

MELLIN'S FOOD.

¿Cóm s' entén? ¿Melli ó Villaverde?

Ja no n' ha prou ab que 'l tabaco de l' Arrendataria siga car y dolent, además es necessari expendre'l curt de pes. Apenas hi ha un paquet que continga 'ls grams que marca l' envoltori.

En vista de aixó l' Ajuntament de Zaragoza ha pres l' acord d' exercir l' almotacenia en las expendedurías, pesant paquets y cajetillas y castigant las faltas de pés, en la forma que prescriu la lley municipal.

¿Per qué ha de ser l' Arrendataria de millor condició que 'ls carnicers, els adroguers, els forners y las peixeteras?

Si tots els Ajuntaments d' Espanya imitessin al de Zaragoza, els fumadors d' ahir, ex-fumadors de avuy, els estarian agrauidíssims.

Deya un comerciant:

—Ab aquesta ditxosa lley del timbre 'ns torném mitj bojós, y aném sempre ab un pam de llengua á fora.

—No 's cregui—li responia un amich—aixó de ferlos treure la llengua, ja en Villaverde ho ha fet á dretas. Aixís, ho tenen millor ensalivar sellos y enganxarlos.

La idea de prescindir de fumar va cundint, pero no es l' idea lo que mes convé que cundeixi, sino 'l fet. Que no fumi ningú, fins que 'ls preus del tabaco tornin á posarse com estavan, ó mes baixos, per cástich y escarment de la Tabacalera.

Vels'hi aquí una companyia qu' explotant un monopoli que li permet envenenar als espanyols, reparteix entre 'ls accionistas dividendos de un 20 y un 25 per cent, y encare no está contenta.

Pero aquesta vegada 'ls comptes poden sortirli malament, si 'ls fumadors fan lo que deuen, abstenintse en absolut de fumar.

En qual cas, en lloch de repartir diners als seus accionistas, els haurá de repartir el tabaco arnat que quedará als estanchs y magatzéms.

**

Medis práctichs que poden usarse.

No comprar tabaco, y fer pressió sobre 'ls que 'n gastin.

Allá hont se vegi un fumador, al tranvía, al carril, al teatro, al café, al mitj del carrer, siga hont siga, acostárseli y dirli, aixó sí, ab molts modos:

—Home, siga patriota... No fumi y treballará

per l' interés comú. Pensi que no fumant ningú, no tindrán mes remey que baixá 'ls preus y llavors podrém rescabarnos del sacrifici que avuy ens imposém.

**

Un amich meu me deya:

—De fumar no me 'n sé estar, pero tota vegada qu' en Villaverde y la Tabacalera ens han enganyat com á uns xinos, com á xino procediré en lo successiu: fumaré opi.

**

Si 'l poble al remey acut no fumant de cap manera, dirá la Tabacalera:

—Amigo, m' han ben fumut!

**

Regularment, quan s' es xicot, el primer cigarro 's fuma, no per gust, ja que més aviat dona basqueig: el primer cigarro 's fuma *per fer l' home*.

Pero ab la puja del tabaco, ja es distint: ab la puja del tabaco 's *fa l' home*, no fumant en absolut.

L' oncle de una colla de nebots que se l' estiman molt, ja 's pot compendre perquè, está malalt de gravetat, de tal manera, que 'ls doctors al retirarse, després de tenir consulta 'ls diuhen:

—Senyors: la mort del malalt es imminent: no passarà de aquesta nit.

L' endemá al matí hi tornan, y 's troban ab que 'l malalt encare dura.

Un dels nebots interpela als metjes:

—¿Y donchs, Srs. doctors?...

Resposta de un dels galenos:

—Calma... calma... No siguin impacients!...

A LO INSERTAT EN L' PENÚLTIM NUMERO XARADA.—E-na-mo-ra-da.

TRENCA + CAPS

XARADAS

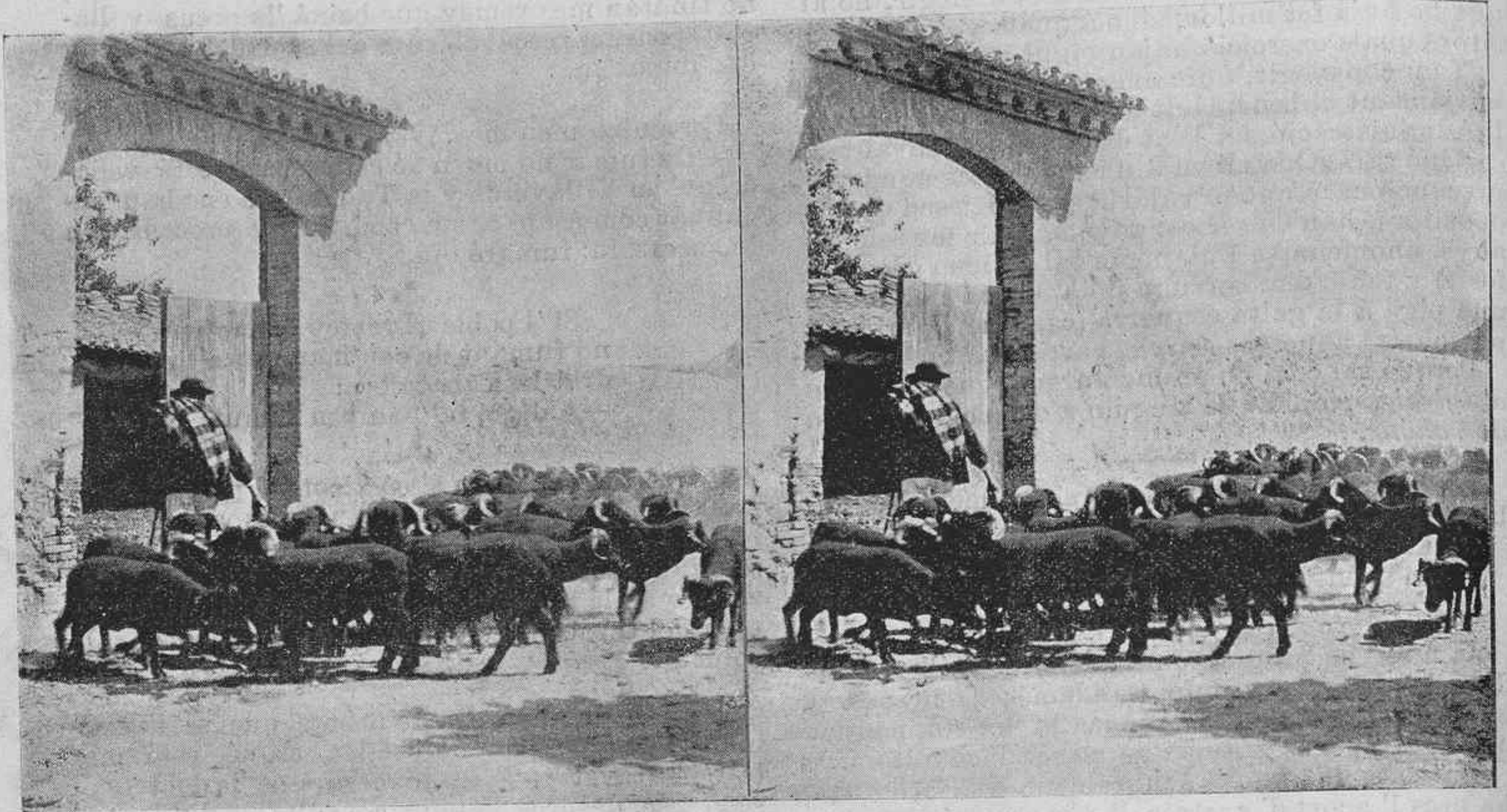
I

ALS XARADISTAS DE «LA ESQUELLA»

Ja que ningú ha contestat á 'n aquell Concurs-Xarada que vaig publicar, deu fer unas vuyt ó nou senmanas en l' aixerit senmanal LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, á excepció feta del gran é insigne J. Staramsa, xaradista de molt preu y de reputada marca, que ho feu fora de concurs, pro ab molta soltura y gracia, vull dirne quatre de frescas á tota eixa imbécil tayfa de *xaradisteros*... muts *quint* tant sols d' estar per casa

L' ESTEREÓSCOP DE «LA ESQUELLA»

Las víctimas de la Pasqua.

que tot ho saben fer be,
menos... contestar xaradas.

No puch deixarvos de dir
que tots sou uns papanatas
y que més servey faria
vostre cap per pom d' escala
que no per escriure intríngulis,
trenca-caps, endavinallas,
sinonimias, acentígrafos,
geroglífichs, anagramas,
mudansas, rombos, conversas
logogrifos y xaradas.

¡No *prima-segon-tercera*
à 'n el meu modest Certámen!
¡Aixó no fa xaradista!
¡Aixó es tenir molta barra,
quint molt poca inspiració
si es que de barra us en falta!

Ningú á mi 'm podrà *quart-terça*
que hagi fet cosa semblanta
si s' ha obert may un concurs
d' un periódich en las planas.

El silenci qu' heu guardat
m' ha ferit al fons de l' ànima,
puig vostra *total* pot ser
els medis que desitjava
m' haguera proporcionat,
y una nena rica y guapa
tindria ja per esposa
y una vida regalada.

Per 'xó plora la criatura,
que lo demés, tot es guassa,
puig ja sabeu que us aprécia,
xaradistas de la casa,
el firmant d' aquesta insulsa
y mal girbada xarada.

F. CARRERAS P.

II

Mon *quart Prima-dos-tres-quart*
de content no sab que té;
perque la *prima* ha lograt
de la *Prima-dugas-tres*.

SISKET D. PAILA

ANAGRAMA

La filla del senyor Pere,
qu' es *total* hasta l' excés,
té (y s' enfada si li diuhen)
una *tot* dreta no més.

UN DEBUTANT.

TRENCA CLOSCAS

LLORENS L. GARCIA
ROSAS

Formar ab aquestas lletras degudament combina-
das lo titul d' un aplaudit monòlech catalá, junt ab
lo nom y apellido de son autor.

JOSEPH GORINA Y ROCA.

TRIANGUL DE SILABAS

.....
.....
.....

Primera ratlla vertical y horisontal: nom d' ho-
me.—Segona: nom de dona.—Tercera: nota musical.

UN MARRUIXA.

PROBLEMA

Dividir lo número 80 en quatre cantitats que su-
madas, restadas, multiplicadas y divididas per un
mateix número donguin resultats iguals.

NEN TIT.

GEROGLIFICH

S I D I
Ptas
F I .....

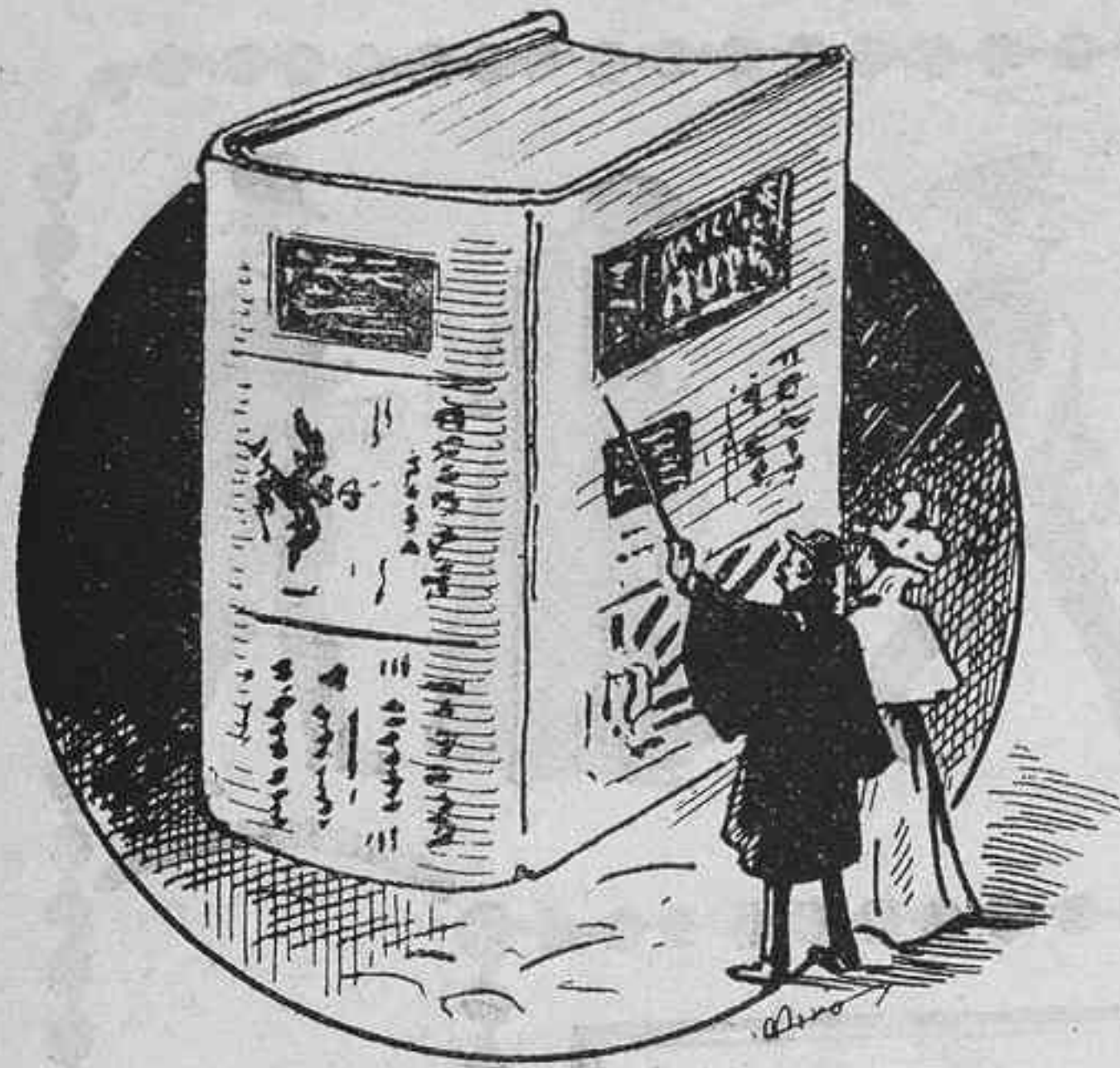
SALOYAM.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

DE UTILIDAD GENERAL

ANUARIO-RIERA

GUÍA PRÁCTICA DE INDUSTRIA Y COMERCIO

DE

ESPAÑA

300,000 señas

Un voluminoso tomo de más de 2,200 páginas, sólidamente encuadernado en tela

15 pesetas

NOVEDADES LITERARIAS

NOVELAS CORTAS,
DE GUY DE MAUPASSANT

LA CASA DE PLACER

Un tomo: 2 pesetas.

ANTON GIBERT BACH
(ANTONET DEL CORRAL)

ESPIGOLADA

POESÍAS

Preu: una pesseta.

NARCÍS OLLER—Últimas produccions

TEATRE D' AFICIONATS

COMEDIAS Y MONÓLECHS

4 pessetas.

La bogería

NOVELA DE COSTUMS DEL NOSTRE TEMPS

3 pessetas.

Último tomo de la COLECCION DIAMANTE

LA DAMA DE LAS CAMELIAS

POR ALEJANDRO DUMAS (hijo)

Un elegante volumen, con bonita cubierta al cromo, DOS reales.

LUIS BONAFoux

RISAS Y LÁGRIMAS

Precio 0'75 ptas.

JUAN VALERA

EL PÁJARO VERDE

Precio 0'75 ptas.

OBRAS CATALANAS

TONTERÍAS

PER

JEPH DE JESPU

2 pessetas.

LO PUNT DE LAS DONAS

PER

SERAFÍ PITARRA

0'50 pessetas.

POEMAS DE MAR

PER

APELES MESTRES

2 pessetas.

ANUARIO

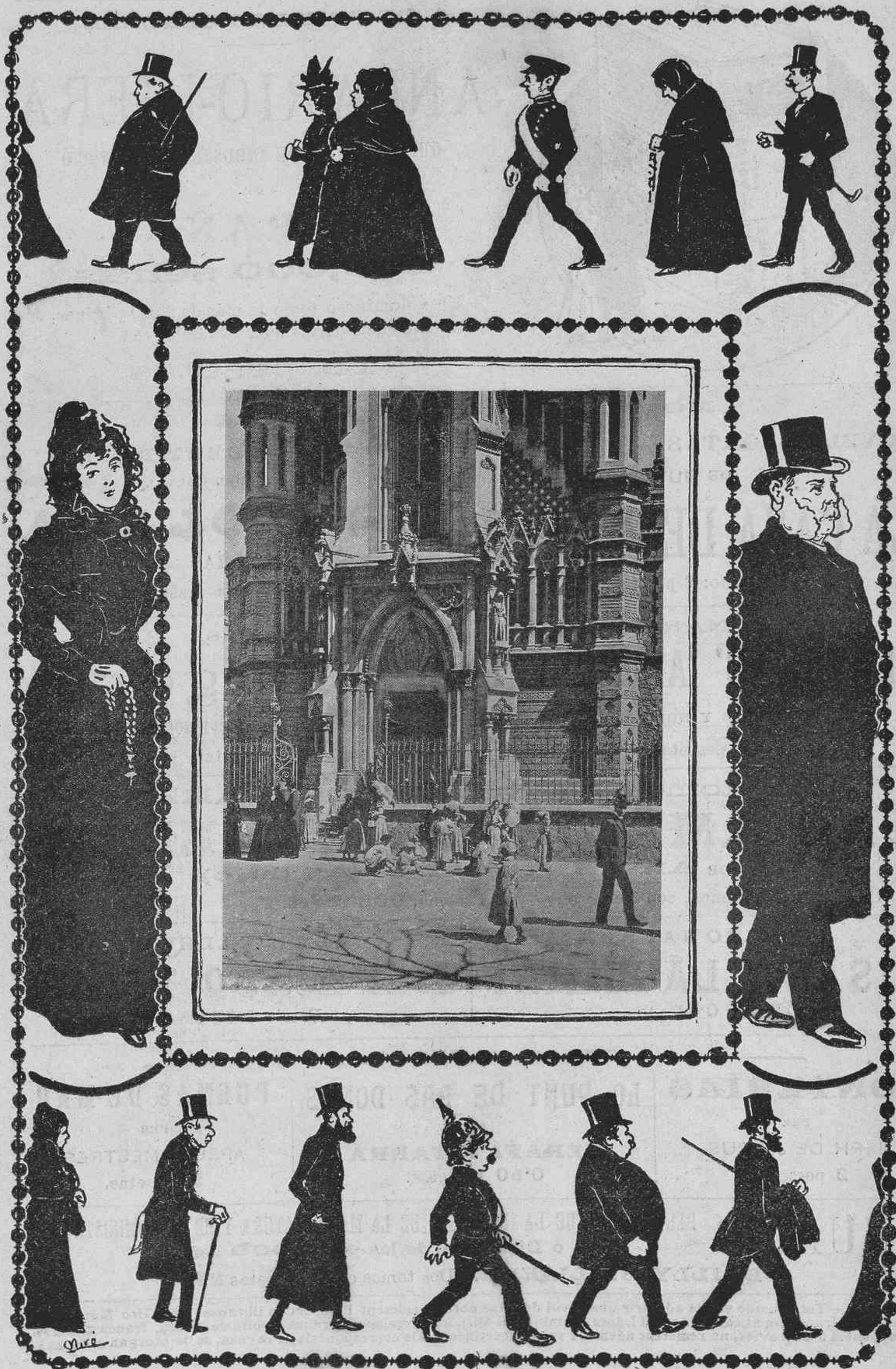
DEL COMERCIO, DE LA INDUSTRIA, DE LA MAGISTRATURA Y DE LA ADMINISTRACIÓN
ó Directorio de las 400,000 señas

BAILLY-BAILLIERE.—Dos tomos en 4.º, pesetas 25.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

¡A SEGUIR MONUMENTS!

La levita arnada, — el pantalón curt, en eixa diada — tot brilla, tot surt.